

REGLUR

um verndun starfsmanna gegn hættu á heilsutjóni af völdum efnafræðilegra skaðvalda á vinnustöðum.

I. KAFLI

Gildissvið og markmið.

1. gr.

Gildissvið.

Reglur þessar gilda um hvers konar starfsemi þar sem starfsmenn verða fyrir eða eiga á hættu að verða fyrir mengun frá efnafræðilegum skaðvöldum og lög, nr. 46/1980, um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum gilda um, sbr. þó strangari ákvæði í sérlægum og sérreglum um einstaka efnafræðilega skaðvalda.

2. gr.

Markmið.

Markmið reglna þessara er að koma í veg fyrir heilsutjón starfsmanna sem vinna með efnafræðilega skaðvalda eða verða fyrir mengun frá þeim.

3. gr.

Skilgreiningar.

Í reglum þessum er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

- a. *efnafræðilegur skaðvaldur*: frumefni og sambönd þeirra, bæði náttúruleg og framleidd, eða blanda tveggja eða fleiri frumefna og samband þeirra í föstu, fljótandi eða loftkenndu efni, þar á meðal úrgangur úr hvers konar vinnslu,
- b. *hættulegur efnafræðilegur skaðvaldur*:
 - i. efni sem flokkast sem hættulegt efni samkvæmt gildandi reglugerð um flokkun, merkingu og meðferð eiturefna, hættulegra efna og vörutegunda, sem innihalda slík efni, að undanskildum þeim efnum sem einungis teljast hættuleg umhverfinu,
 - ii. efnablanda sem flokkast sem hættuleg efnablanda samkvæmt gildandi reglugerð um flokkun, merkingu og meðferð eiturefna, hættulegra efna og vörutegunda, sem innihalda slík efni, að undanskildum þeim efnablöndum sem einungis teljast hættulegar umhverfinu,
 - iii. efni eða efnablanda sem stofna eða kunna að stofna heilsu og öryggi starfsmanna í hættu á grundvelli eðlisefnafræðilegra, efnafræðilegra eða eiturefnafræðilegra eiginleika sinna enda þótt þau flokkist ekki sem hættuleg samkvæmt gildandi reglugerð um flokkun, merkingu og meðferð eiturefna, hættulegra efna og vörutegunda, sem innihalda slík efni, auk þeirra efnafræðilegu skaðvalda sem eru sett mengunarmörk skv. I. viðauka þessara reglna og gildandi reglum um mengunarmörk og aðgerðir til að draga úr mengun á vinnustöðum,
- c. *starf í tengslum við efnafræðilega skaðvalda*: hvers konar starfsemi þar sem starfsmenn verða fyrir eða eiga á hættu að verða fyrir mengun frá efnafræðilegum skaðvöldum, þar á meðal framleiðsla, meðferð og meðhöndlun efnafræðilegra skaðvalda, geymsla þeirra, blöndun, þynning, pökkun (þar með talið umpökkun og umhelling), flutningur eða förgun,
- d. *mengunarmörk í starfi*: hæsta leyfilega meðaltalsmengun (tímavegið meðaltal) efnafræðilegs skaðvalds í andrúmslofti starfsmanna á tilgreindu viðmiðunartímabili,

- e. líffræðileg mengunarmörk: leyfileg mörk tiltekens efnafræðilegs skaðvalds í líffræðilegu umhverfi hans, umbrotsefni hans eða visbending um áhrif,
- f. heilsuvernd: mat á einstökum starfsmanni í því skyni að ákvarða heilsufar hans með hliðsjón af áhrifum frá tilteknum efnafræðilegum skaðvaldi sem hann kann að verða fyrir í starfi,
- g. hætta: sá eðlislægi eiginleiki efnafræðilegs skaðvalds að geta valdið skaða,
- h. áhætta: líkur á því að skaði eigi sér stað við notkun efnafræðilegs skaðvalds eða mengun.

II. KAFLI

Skyldur atvinnurekanda.

4. gr.

Áhættumat.

1. Þegar líkur eru á að starfsemi hafi í för með sér áhættu vegna efnafræðilegra skaðvalda skal atvinnurekandi ákvarða eða láta ákvarða eðli ástandsins, hve mikil mengunin er, áhrif einstakra efnafræðilegra skaðvalda svo og heildaráhrif þeirra og hve lengi starfsmenn verða fyrir mengun, til að unnt sé að meta hvers konar hættu heilsu og öryggi starfsmanna sé búin. Í samræmi við þetta skal atvinnurekandi ákvarða til hvaða ráðstafana skuli grípa.
2. Áhættumat skv. 1. mgr. skal byggjast á öllum tiltækum upplýsingum, þar á meðal upplýsingum um:
 - a. hættulega eiginleika efnafræðilegra skaðvalda,
 - b. öryggi og heilbrigði í öryggisleiðbeiningum, sbr. gildandi reglur um öryggisleiðbeiningar vegna efnanotkunar á vinnustöðum,
 - c. vinnuskilyrði þar sem unnið er með efnafræðilega skaðvalda,
 - d. gildandi mengunarmörk og líffræðileg mengunarmörk,
 - e. fyrirliggjandi niðurstöðu frá heilsuvernd sem farið hefur fram,
 - f. Áhrif forvarna.
3. Áhættumatið skal hafa sérstaka hliðsjón af störfum innan fyrirtækis eða stofnunar þar sem fyrirsjáanlegt er að heilsu og öryggi þeirra starfsmanna sem sinna þeim sé meiri hætta búin vegna mengunar eða af öðrum ástæðum.
4. Þegar um er að ræða störf sem hafa í för með sér mengun frá mörgum efnafræðilegum skaðvöldum skal áhættan metin á grundvelli þeirrar áhættu sem stafar samanlagt frá þeim öllum.
5. Atvinnurekandi skal halda skrá um þær forvarnir og aðrar sértækar ráðstafanir sem hann grípur til í tengslum við áhættumatið. Enn fremur skal atvinnurekandi endurskoða áhættumatið reglulega einkum ef orðið hafa verulegar breytingar á starfsemi í tengslum við efnafræðilega skaðvalda eða niðurstöður heilsuverndar starfsmanna sýna að slíkt sé nauðsynlegt. Þegar atvinnurekandi telur ekki líkur á að starfsemi hafi í för með sér áhættu vegna efnafræðilegra skaðvalda skal hann færa rök fyrir því í almennu áhættumati fyrirtækis eða stofnunar.
6. Þegar um er að ræða nýtt starf sem tengist efnafræðilegum skaðvaldi skal vinna ekki hefjast fyrr en áhættumat á starfinu hefur verið gert og gripið hefur verið til nauðsynlegra forvarnaráðstafana samkvæmt matinu.
7. Ákvæði 7., 8., og 14. gr. reglna þessara gilda ekki þegar niðurstaða áhættumats skv. 1. mgr. gefur til kynna að sú mengun eða hugsanleg mengun sem stafar frá efnafræðilegum skaðvöldum hefur litla áhættu í för með sér fyrir heilsu starfsmanna og forvarnir skv. 5. gr. eru nægjanlegar til að draga úr þeirri áhættu.

5. gr.

Forvarnir.

1. Atvinnurekandi skal grípa til nauðsynlegra forvarna til að sjá til þess að komið sé í veg fyrir mengun af völdum efnafræðilegra skaðvalda eins og kostur er. Í þeim tilgangi skal hann beita eftirfarandi ráðstöfunum:

- a. haga vinnu þannig að komist sé hjá því eða því haldið í lágmarki að efnafræðilegir skaðvaldar dreifist innan vinnustaðar,
- b. gera almennar ráðstafanir til verndar starfsmönnum og, sé ekki annarra kosta völ, gera ráðstafanir til að vernda sérhvern einstakling,
- c. koma í veg fyrir útbreiðslu mengunar til að takmarka eins og unnt er þann fjölda starfsmanna sem verður fyrir mengun,
- d. gera neyðaráætlun sem ætlað er að varna því að starfsmenn verði fyrir mengun frá efnafræðilegum skaðvöldum þegar mengun hefur átt sér stað,
- e. gera hreinlætisráðstafanir sem samrýmast því markmiði að koma í veg fyrir eða draga úr að efnafræðilegir skaðvaldar dreifist innan vinnustaðar,
- f. draga úr magni efnafræðilegra skaðvalda á vinnustaðnum í samræmi við eðli starfseminnar.

2. Enn fremur skal atvinnurekandi sjá til þess að verklagsreglur fyrir hvern einstakan efnafræðilegan skaðvald séu fyrir hendi á vinnustað þar sem eftirfarandi upplýsingar skulu koma fram:

- a. verslunarheiti hins efnafræðilega skaðvalds,
- b. notkunarvið á vinnustaðnum,
- c. takmarkanir á notkun,
- d. skilyrði um sérstaka menntun eða þjálfun þeirra sem vinna með efnafræðilegan skaðvald,
- e. heilsufarsleg áhrif, þar með talin einkenni við inntöku og vegna mengunar,
- f. vinnureglur við meðhöndlun hins efnafræðilega skaðvalds, þar með taldar upplýsingar um viðeigandi fatnað og hlífðarbúnað og hvort óviðkomandi sé aðgangur bannaður,
- g. upplýsingar um skyndihjálp,
- h. eiginleikar við upphitun og bruna,
- i. viðbrögð við bruna,
- j. viðbrögð við óhöppum, svo sem ef efnafræðilegur skaðvaldur hellist niður og upplýsingar um förgun efnafræðilegs skaðvalds,
- k. öryggisreglur um geymslu efnisins á vinnustaðnum.

3. Efnafræðilega skaðvalda skal geyma í sérstökum efnageymslum þannig að óviðkomandi hafi ekki aðgang að þeim. Hættulegir efnafræðilegir skaðvaldar skulu geymdir í læstri geymslu, aðskildir frá öðrum efnnum.

4. Loftræsta skal efnageymslur á fullnægjandi hátt með tilliti til þeirra efnafræðilegu skaðvalda sem þar eru geymdir.

5. Ef nauðsyn krefur, t.d. vegna umferðar, skulu geymar og leiðslur girt af með öryggisgirðingu.

6. Þegar starfsemi fyrirtækja eða stofnana er lögð niður skal koma efnafræðilegum skaðvöldum í örugga geymslu eða ganga þannig frá þeim að engin hætta skapist af völdum þeirra.

6. gr.

Meðhöndlun umbúða og merkingar.

1. Efnafræðilegir skaðvaldar sem stofna eða geta stofnað heilsu og öryggi starfsmanna í hættu skulu vera í tryggum umbúðum á vinnustöðum í samræmi við eftirfarandi skilyrði:
 - a. umbúðir skulu hafa þannig lögun og vera þannig lokaðar að innihaldið fari ekki úr þeim af slysi,
 - b. umbúðir og lok skulu vera úr efni sem leysist ekki upp af innihaldinu eða gengur í samband við það þannig að efnafræðilegir skaðvaldar geti myndast eða að dragi úr styrk umbúðanna eða loksins,
 - c. umbúðir og lok skulu vera það traust að öruggt sé að efni losni ekki úr umbúðum vegna slysi. Umbúðir og lok skulu þola þá meðferð sem nauðsynleg er vegna notkunar efnafræðilegra skaðvalda á vinnustöðum,
 - d. umbúðir skulu vera þannig gerðar að losun úr þeim að hluta eða öllu leyti sé framkvæmanleg á öruggan hátt,
 - e. umbúðir skulu vera merktar í samræmi við gildandi reglugerð um flokkun, merkingu og meðferð eiturefna og hættulegra efna og vörutegunda.
2. Umbúðir aðrar en upprunalegar umbúðir eða ílát sem efnafræðilegum skaðvöldum hefur verið hellt í til notkunar, geymslu eða sem efnaúrgangur á vinnustað skulu merktar á sama hátt og upprunalegu umbúðirnar.
3. Fastir geymar sem innihalda efnafræðilega skaðvalda á vinnustöðum skulu vera merktir í samræmi við gildandi reglugerð um flokkun, merkingu og meðferð eiturefna og hættulegra efna og vörutegunda. Hið sama gildir um fargeyma sem notaðir eru til flutnings efnafræðilegra skaðvalda.
4. Leiðslur fyrir varasamar lofttegundir og vökva á vinnustöðum skulu merktar með texta, lit og ör sem sýnir straumstefnuna og eftir þörfum með hættu- og varúðarmerkingum. Í textanum skulu koma fram upplýsingar um innihald leiðslunnar svo og upplýsingar um þrýsting og hitastig efnafræðilegs skaðvalds í leiðslunni eftir því sem við á. Ef efnafræðilegum skaðvaldi er tappað af leiðslum skulu framangreindar upplýsingar koma greinilega fram við aftöppunarstaðinn. Sama á við um aftöppun á geymum. Listamerkingar á leiðslum skulu vera í samræmi við viðurkennda norræna eða alþjóðlega staðla.

7. gr.

Ráðstafanir vegna mengunar.

1. Þegar áhættumat skv. 4. gr. gefur til kynna að heilsu og öryggi starfsmanna er hættu búin skal atvinnurekandi beita öllum tiltækum ráðum til að koma í veg fyrir að starfsmenn verði fyrir mengun.
2. Atvinnurekandi skal ávallt leitast við, með tilliti til eðli starfseminnar, að nota efnafræðilegan skaðvald sem telst ekki vera hættulegur eða síður hættulegur heilsu starfsmanna við þær aðstæður sem hann er notaður.
3. Þegar ekki er tæknilega unnt að koma í veg fyrir mengun skv. 2. mgr., að teknu tilliti til eðli starfseminnar og áhættumatsins skv. 4. gr., skal atvinnurekandi sjá til þess að dregið sé úr mengun eins og kostur er. Í þeim tilgangi skal hann beita eftirfarandi ráðstöfunum í neðangreindri röð:
 - a. haga vinnu og tæknilegu eftirliti þannig að komist sé hjá losun hættulegra efnafræðilegra skaðvalda eða draga verulega úr slíkri losun ásamt því að nota viðeigandi búnað við losunina,

- b. gera almennar ráðstafanir til verndar starfsmönnum, t.d. með viðunandi loftræstingu, og, sé ekki annarra kosta völ, gera ráðstafanir til að vernda sérhvern einstakling, t.d. með notkun persónuhlífa,
4. Hafi atvinnurekandi ekki sýnt fram á það með öðrum matsaðferðum að forvarnir skv. 5. gr. og aðrar ráðstafanir vegna mengunar séu viðunandi skal hann reglulega gera nauðsynlegar mælingar á efnafræðilegri mengun sem kann að stofna heilsu og öryggi starfsmanna í hættu. Skal höfð hliðsjón af gildandi mengunarmörkum í viðkomandi starfi. Hið sama gildir er breytingar hafa orðið á aðstæðum sem kunna að hafa áhrif á mengun innan vinnustaðar.
5. Gefi niðurstöður mælinga til kynna að mengun sé yfir mengunarmörkum í starfi skal atvinnurekandi grípa til viðeigandi ráðstafana vegna mengunar án ástæðulauss dráttar.
6. Atvinnurekandi skal hagræða starfsemi og gera nauðsynlegar tæknilegar ráðstafanir að teknu tilliti til eðli starfsemi og áhættumats skv. 4. gr., til að koma megi í veg fyrir hættu vegna eðlisefnafræðilegra eiginleika efnafræðilegra skaðvalda. Í þeim tilgangi skal hann beita eftirfarandi ráðstöfunum í neðangreindri röð:
- koma í veg fyrir, að teknu tilliti til eðli starfsemi, að á vinnustað séu eldfim efni í hættulegum styrkleika eða hættulegt magn af efnafræðilega óstöðugum efnum en geyma skal eins lítið og unnt er af efnum inni í vinnurými og ekki meira en þörf er á vegna notkunar hverju sinni,
 - forðast að til staðar séu íkveikjuvaldar sem gætu orsakað eldsvoða eða sprengingar af völdum eldfimra efna en við geymslu efna skal taka tillit til hvort varasamt sé að geyma ólík efni saman, t.d. vegna þess að þau geti hvarfast hvert við annað og skapað hættu. Í þessu sambandi skal taka tillit til áhrifa ljóss, hitastigs, raka eða vatns á hina efnafræðilegu skaðvalda. Enn fremur skal taka tillit til hættu á falli, t.d. vegna jarðskjálfta,
 - gera almennar ráðstafanir til að draga úr skaðlegum áhrifum á heilsu og öryggi starfsmanna við eldsvoða eða sprengingar af völdum eldfimra efna eða líkamstjóni vegna efnafræðilega óstöðugra efna.
7. Vinnutæki og öryggiskerfi skulu uppfylla viðeigandi reglur um hönnun, framleiðslu og afhendingu að því er varðar heilsu og öryggi starfsmanna. Ráðstafanir er varða tækni og/eða skipulag sem atvinnurekandi gerir skulu vera í samræmi við I. viðauka gildandi reglugerðar um búnað og verndarkerfi til notkunar á sprengihættustöðum.
8. Atvinnurekandi skal tryggja fullnægjandi eftirlit með tækjum, vélum og öðrum búnaði eða láta í té búnað til að kæfa áhrif sprenginga eða gera ráðstafanir vegna sprengiþrýstings.

8. gr.

Ráðstafanir vegna slysa eða óhappa.

- Þegar áhættumat skv. 4. gr. gefur til kynna að heilsu og öryggi starfsmanna er hættu búin skal atvinnurekandi sjá til þess að skriflegar leiðbeiningar liggi frammi á vinnustaðnum ásamt því að kynna starfsmönnum efni þeirra. Í leiðbeiningunum skal koma fram hvaða starfsháttum skuli fylgt þegar slys eða óhapp verður í tengslum við efnafræðilega skaðvalda. Þær skulu meðal annars taka til hvers kyns viðeigandi öryggisæfinga sem skulu fara reglulega fram og viðeigandi aðstöðu til að veita skyndihjálp.
- Starfsmenn skulu án tafar tilkynna verkstjóra, öryggisverði eða öryggistrúnaðarmanni um öll slys eða óhöpp í tengslum við efnafræðilega skaðvalda.
- Atvinnurekandi skal upplýsa starfsmenn eða fulltrúa þeirra án tafar um öll slys eða óhöpp sem eiga sér stað í tengslum við efnafræðilega skaðvalda og grípa þegar í stað til allra nauðsynlegra ráðstafana í því skyni að ráða bót á ástandinu.

4. Einungis skal heimila þeim starfsmönnum, sem brýn þörf er á að sinni viðgerðum, að fara inn á umrætt vinnusvæði. Skal atvinnurekandi sjá til þess að þeir fái viðeigandi hlífðarfatnað, persónuhlífar og nauðsynlegan öryggisbúnað sem þeir skulu nota þangað til ástandinu er aflétt. Öðrum skal óheimill aðgangur að svæðinu.

5. Atvinnurekandi skal setja upp viðvörðunarkerfi og önnur samskiptakerfi sem nauðsynleg eru til að gefa merki um aukna áhættu fyrir öryggi og heilsu starfsmanna svo unnt sé að bregðast við á réttan hátt og setja í gang viðeigandi aðgerðir.

6. Atvinnurekandi skal láta viðkomandi slysavarnaþjónustu í té viðeigandi upplýsingar um eftirfarandi atriði:

- a. hættur á vinnustað,
- b. aðferðir við að greina hættu,
- c. almennar og sértækar hættur sem kunna að koma upp við slys eða óhöpp,
- d. leiðbeiningar skv. 1. mgr.,
- e. verklagsreglur skv. 2. mgr. 5. gr.

9. gr.

Upplýsingaskylda.

1. Þegar niðurstaða áhættumats skv. 4. gr. gefur til kynna að heilsu eða öryggi starfsmanna sé hættu búin skal atvinnurekandi láta Vinnueftirliti ríkisins í té viðeigandi upplýsingar um eftirfarandi atriði, óski það þess:

- a. niðurstöður áhættumats skv. 4. gr.,
- b. þá starfsemi þar sem starfsmenn hafa orðið eða kunna að hafa orðið fyrir mengun frá efnafræðilegum skaðvöldum,
- c. fjölda starfsmanna sem varð fyrir mengun,
- d. nafn og hæfni öryggistrúnaðarmanns og öryggisfulltrúa á vinnustaðnum,
- e. verndar- og forvarnaráðstafanir sem eru viðhafðar, þar á meðal starfshættir og vinnuáðferðir.

2. Atvinnurekandi skal tilkynna Vinnueftirliti ríkisins án ástæðulauss dráttar um öll slys eða óhöpp þar sem vera kann að efnafræðilegir skaðvaldar geti valdið mengun.

10. gr.

Upplýsingar til starfsmanna.

1. Atvinnurekandi skal upplýsa starfsmenn um þá hættulegu efnafræðilegu skaðvalda sem eru á vinnustaðnum, geymslustaði þeirra, áhrif mengunar á heilsu þeirra og öryggi, hver séu mengunarmörkin í starfi sem og aðrar nauðsynlegar upplýsingar um störf þeirra. Skal þess gætt að starfsmenn séu upplýstir um þær breytingar sem kunna að verða í tengslum við notkun á hættulegum efnafræðilegum skaðvöldum. Þegar um mjög hættulega efnafræðilega skaðvalda er að ræða skulu upplýsingarnar veittar skriflega og munnlega.

2. Atvinnurekandi skal veita starfsmönnum eða fulltrúum þeirra upplýsingar þær sem vísað er til í 2. mgr. 4. gr. reglna þessara, óski þeir eftir þeim.

11. gr.

Þjálfun starfsmanna.

1. Atvinnurekandi skal tryggja að starfsmenn eða fulltrúar þeirra innan fyrirtækis eða stofnunar fái nægilega og viðeigandi þjálfun. Skal hún einkum fela í sér upplýsingar og leiðbeiningar um:

- a. hugsanlegt heilsutjón,
- b. varúðarráðstafanir sem ber að gera til að koma í veg fyrir mengun,

- c. kröfur um hreinlæti,
- d. notkun hlífa og hlífðarfatnaðar,
- e. ráðstafanir sem starfsmönnum ber að grípa til ef óhöpp verða og til að koma í veg fyrir óhöpp.

2. Þjálfun skv. 1. mgr. skal veitt þegar starfsmaður hefur störf sem fela í sér snertingu við efnafræðilega skaðvalda og reglulega eftir það eins og nauðsyn krefur. Þess skal gætt að þjálfunin sé í samræmi við nýja og breytta áhættuþætti.

III. KAFLI

Heilsuvernd.

12. gr.

Bann við notkun efna á vinnustöðum.

Óheimilt er að framleiða, meðhöndla eða nota þá efnafræðilegu skaðvalda sem vísað er til í III. viðauka að því marki sem þar er tilgreint. Markmið þessa banns er að koma í veg fyrir mengun frá þessum efnafræðilegu skaðvöldum og að starfsmenn þurfi að sinna störfum sem tengjast þeim.

13. gr.

Undanþágu.

1. Vinnueftirliti ríkisins er heimilt að veita undanþágu frá banni skv. 12. gr. þegar:
 - a. efnafræðilegur skaðvaldur sem vísað er til í III. viðauka skal notaður eingöngu í vísindalegum tilgangi og til prófunar, þar á meðal greiningu,
 - b. um er að ræða starf sem ætlað er að fjarlægja efnafræðilega skaðvalda úr úrgangsefnum eða aukaafurðum,
 - c. efnafræðilegur skaðvaldur sem vísað er til í III. viðauka er framleiddur í því skyni að nota hann sem milliefni og er notkun skaðvaldsins sem milliefnis þá heimil.
2. Skilyrði fyrir undanþágu skv. 1. mgr. er að atvinnurekandi tryggi að framleiðsla þessara efnafræðilegu skaðvalda og notkun þeirra sem milliefnis eigi sér stað í lokuðu kerfi þannig að einungis sé unnt að ná til þeirra þegar nauðsynlegar mælingar fara fram eða nauðsynlegt viðhald á kerfinu. Skal þannig tryggt að starfsmenn verði ekki fyrir mengun frá þeim efnafræðilegu skaðvöldum sem um er að ræða.
3. Atvinnurekandi skal láta eftirfarandi upplýsingar fylgja með umsókn til Vinnueftirlits ríkisins um undanþágu skv. 1. mgr.:
 - a. ástæðu beiðni um undanþágu,
 - b. magn af efnafræðilegum skaðvaldi sem ætlað er að verði notað árlega,
 - c. þau störf og/eða efnahvörf sem um er að ræða,
 - d. áætlaðan fjölda starfsmanna,
 - e. varúðarráðstafanir sem ætlað er að tryggja öryggi og heilsu starfsmanna,
 - f. þær tæknilegu ráðstafanir sem eiga að koma í veg fyrir að starfsmenn verði fyrir mengun frá hinum efnafræðilega skaðvaldi.

14. gr.

Heilsuvernd starfsmanna.

1. Þegar áhættumatið skv. 4. gr. gefur til kynna að heilsu og öryggi starfsmanna er hættuþættu skal atvinnurekandi sjá til þess að umræddir starfsmenn njóti heilsuverndar, sbr. XI. kafla laga nr. 46/1980 og gildandi reglur um læknisskoðun og heilsuvernd.
2. Heilsuvernd skv. 1. mgr. skal meðal annars fela í sér að starfsmaður geti gengist undir læknisskoðun þegar mengun frá hættulegum efnafræðilegum skaðvaldi, sem starfsmaður

verður fyrir, veldur sjúkdómi eða öðrum neikvæðum áhrifum á heilsu hans, tiltekinn sjúkdómur getur komið upp við þau vinnuskilyrði sem starfsmaður vinnur við og að aðferðin sem notuð er við lækni skoðunina sé starfsmanni hættulítill.

3. Starfsmenn er vinna með hættulega efnafræðilega skaðvalda sem hafa bindandi líffræðileg mengunarmörk, sbr. II. viðauka, skulu gangast undir lækni skoðun áður en þeir hefja störf og reglulega eftir það. Atvinnurekandi skal upplýsa starfsmanninn um þessa skyldu áður en hann hefur störf.

4. Sá er annast heilsuvernd starfsmanna skal halda skrá um sjúkrasögu viðkomandi starfsmanna sem gangast undir lækni skoðanir auk þeirrar mengunar sem þeir hafa orðið fyrir. Í skránni skal enn fremur koma fram niðurstaða heilsuverndar samkvæmt ákvæði þessu og hvernig henni hefur verið háttað. Fara skal með slíkar upplýsingar sem trúnaðarmál.

5. Starfsmenn skulu í samræmi við lög og gildandi reglur hafa aðgang að niðurstöðu heilsuverndar er varðar persónu þeirra.

6. Sá er annast heilsuvernd starfsmanna skal afhenda Vinnueftirliti ríkisins afrit af skrá skv. 4. mgr. óski það eftir því. Fara skal með slíkar skrár sem trúnaðarmál.

7. Atvinnurekandi skal tilkynna Vinnueftirliti ríkisins um öll sjúkdómstilfelli eða dauðsföll sem álitin eru afleiðing mengunar af efnafræðilegum skaðvöldum á vinnustöðum.

8. Þegar starfsemi fyrirtækis eða stofnunar er lögð niður skal afhenda Vinnueftirliti ríkisins eintak af skránni skv. 4. mgr. og skal það varðveita hana í samræmi við ákvæði þetta.

15. gr.

Niðurstöður heilsuverndar.

1. Gefi niðurstaða heilsuverndar til kynna að starfsmaður þjáist af sjúkdómi eða merki eru um önnur neikvæð áhrif á heilsu hans, sem sá er annast heilsuverndina eða annar hæfur sérfræðingur telur vera afleiðingu mengunar frá hættulegum efnafræðilegum skaðvaldi á vinnustað eða farið hefur verið yfir bindandi líffræðileg mengunarmörk, skal sá er annast heilsuverndina tilkynna starfsmanninum um niðurstöðuna. Þar á meðal skal upplýsa og leiðbeina starfsmanninum um hvers konar heilsuvernd hann eigi kost á eftir að mengunarástandi hefur verið aflétt.

2. Þegar um er að ræða tilvik skv. 1. mgr. skal atvinnurekandi endurskoða áhættumatið skv. 4. gr., forvarnir skv. 5. gr. og þær ráðstafanir sem hann hefur gripið til skv. 7. gr. reglna þessara. Enn fremur skal atvinnurekandi leita ráðleggingar hjá sérfræðingi í atvinnu-sjúkdómum eða öðrum hæfum aðila og gera viðeigandi úrbætur.

IV. KAFLI

Ýmis ákvæði.

16. gr.

Refsiákvæði.

Með brot gegn reglum þessum skal fara eftir ákvæðum 99. gr. laga, nr. 46/1980, um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum.

17. gr.

Kæruheimild.

Um kæruheimildir á grundvelli reglna þessara fer skv. 98. gr. laga, nr. 46/1980, um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum.

V. KAFLI
Gildistaka.

18. gr.

Reglur þessar eru settar samkvæmt heimild í 38., 39., 50. og 51. gr. laga, nr. 46/1980, um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum að fengnum tillögum stjórnar Vinnueftirlits ríkisins til innleiðingar á tilskipun, nr. 98/24/EB, um að tryggja öryggi og vernda heilsu starfsmanna gegn áhættu vegna efnafræðilegra áhrifavalda á vinnustað, sem vísað er til í XVIII. viðauka samningsins um Evrópska efnahagssvæðið eins og honum var breytt með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar, nr. 57/1999.

19. gr.

Reglur þessar öðlast þegar gildi. Enn fremur falla úr gildi reglur nr. 496/1996 um sama efni.

Félagsmálaráðuneytinu, 12. október 2001.

Páll Pétursson.

Hanna Sigr. Gunnsteinsdóttir.

I. VIÐAUKI

Skrá yfir bindandi mengunarmörk í starfi.

Heiti áhrifavalds	EINECS-nr. (1)	CAS-nr. (2)	Viðmiðunarmörk fyrir váhrif í starfi 8 klst. (3)		Viðmiðunarmörk fyrir váhrif í starfi Skammtímaváhrif (4)	
			mg/m ³ (5)	ppm (6)	mg/m ³	ppm
Ólifrænt blý og blýsambönd			0,15			

(1) EINECS: *European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances* (Evrópuskrá yfir markaðssett kemísk efni).
 (2) CAS: *Chemical Abstracts Service*.
 (3) Mæld eða reiknuð miðað við átta stunda viðmiðunartíma, tímavegið meðaltal.
 (4) Viðmiðunarmörk, en ofan þeirra ættu váhrif ekki að geta átt sér stað, miðað við 15 mínútna tímabil, nema annað sé tekið fram.
 (5) mg/m³ = milligrömm á rúmmetra lofti við 20°C og 101,3 Kpa.
 (6) ppm = hlutar af milljón miðað við rúmmál í lofti (ml/m³).

II. VIÐAUKI

Bindandi líffræðileg mengunarmörk og heilsuvernd.

1. Blý og jónsambönd þess.

- 1.1 Í líffræðilega eftirlitinu skal felast mæling á blýmagni í blóði (PbB) með gleypni-rófsmælingu eða annarri aðferð er gefur jafngildar niðurstöður. Bindandi líffræðilegu mengunarmörkin eru:

70 µ Pb/100 ml af blóði

- 1.2 Læknisskoðun skal fara fram ef:
- starfsmenn verða fyrir mengun frá andrúmslofti þar sem blýmagn er meira en 0,075 mg/m³, reiknað sem tímavegið meðaltal 40 klukkustunda á viku, eða
 - blýmagn í blóði einstakra starfsmanna er meira en 40 µg Pb/100 ml.
- 1.3 Hagnýtar leiðbeiningar fyrir líffræðilegt eftirlit og læknisskoðun skulu þróaðar innan Evrópska efnahagssvæðisins. Í þeim skulu vera tilmæli um líffræðilegar vísbendingar (t.d. ALAU, ZPP, ALAD) og skipulag líffræðilegs eftirlits.

III. VIÐAUKI

Bönn.

Framleiðsla, gerð eða notkun á vinnustað á efnafræðilegum skaðvöldum og störf sem tengjast efnafræðilegum skaðvöldum er koma fram hér að neðan eru óheimil. Bannið gildir ekki ef efnafræðilega skaðvaldinn er að finna í öðrum efnafræðilegum skaðvaldi, eða er hluti úrgangs, enda sé styrkur einstakra efnafræðilegra skaðvalda fyrir neðan mengunarmörkin sem tilgreind eru.

a) Efnafræðilegir skaðvaldar:

EINECS-nr. (1)	CAS-nr. (2)	Heiti áhrifavalds	Styrkleikamörk fyrir undanþágu
202-080-4	91-59-8	2-naftýlamín og sölt þess	0,1 % w/w
202-177-1	92-67-1	4-aminódífenýl og sölt þess	0,15 w/w
201-199-1	98-87-5	bensidín og sölt þess	0,1% w/w
202-204-7	92-93-3	4-nítródífenýl	0,1% w/w

(1) EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances (Evrópuskrá yfir markaðssett efni).

(2) CAS: Chemical Abstracts Service.

b) Störf:
Engin.